

Fővárosi Ítéltábla
16.Gf.40.432/2018/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Rosta Ügyvédi Iroda (...) által képviselt felperesnek a Kussinszky és Juhász Ügyvédi Iroda (...) által képviselt alperes ellen létesítő okirat módosításának érvénytelensége iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 3-án kelt 5.G.43.353/2017/11. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperest képviselő ügygondnoknak 5000 (ötezer) forint + áfa összegű másodfokú ügygondnoki díjat.

A felperes által meg nem fizetett 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2017. március 19-én irattárcáját elveszítette, melyre tekintettel 2017. március 22-én új személyazonosító igazolvány kiállítását kezdeményezte.

A 2017. április 27-én kelt üzletrész adásvételi szerződés szerint eladók eladták a felperes részére az alperesi társaságban lévő, az eladók tulajdonában álló, összesen 600.000 forint névértékű üzletrészt 600.000 forint vételárért.

Az üzletrész adásvételi szerződés alapján, ugyanezen a napon az 1/2017. (04.27.) számú alapítói határozattal a társasági szerződés módosításra került, melynek eredményeképpen megváltozott az alperes székhelye, jegyzett tőkéje, ügyvezetője és tagja. A változásokat a Fővárosi Törvényszék Cégbírósága (a továbbiakban: cégbíróság) a 6. számú végzésével a cégnyilvántartásba bejegyezte, az alperes ügyvezetőjeként és tulajdonosaként a felperes került bejegyzésre. A hatályos cégnyilvántartás adatai szerint a felperes az alperesi társaság ügyvezetője és tagja.

Felperes a változásbejegyzési eljárásban az alperest képviselő ügyvéd 2017. június 21-én kézbesített leveléből értesült a cégbíróság/6. számú végzéséről. Ennek alapján a cégbíróságnál törvényességi felüyeleti eljárást, a rendőrségnél pedig büntető eljárást kezdeményezett.

A felperes 2017. október 2-án előterjesztett keresetében a 2006. évi V. törvény (Ctv.) 70. § (2) bekezdése alapján jogszabályba (2013. évi V. törvény /Ptk./ 6:95. §, 6:63. § (1) bekezdés, Btk.

343. § (1), 342. § (1) bekezdés) ütközés okán az alperes létesítő okirata 2017. április 27-én kelt módosításának érvénytelensége megállapítását, alperes perköltségben marasztalását kérte. Kérte továbbá a cégbíróság Ctv. 66. § (2) bekezdésében foglalt intézkedés megtételére, ezen belül valamennyi személyére vonatkozó cégjegyzéki adat alperes cégjegyzékéből törlésére felhívását, az alperes részére ügygondnok rendelését.

Előadta, hogy 2017. március 19-én okmányait a Kormányablaknál felvett jegyzőkönyvvvel igazoltan elvesztette. 2017. június 21-én cégbíróság/6. számú végzését tartalmazó leveléből értesült arról, hogy az alperes ügyvezetőjévé, egyedüli tagjává vált. Állította, hogy a céget, annak tagjait, a részére iratot küldő ügyvédet nem ismeri. Cég megszerzésére, ügyvezetésére vonatkozó okiratokat nem írt alá, azokon szereplő aláírása hamisítvány. 2017. június 22-én törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett, az eljárásról további információja nincs. Magán- és közokirathamisítás bűncselekményének gyanúja miatt büntetőfeljelentést is tett. Előadta továbbá, hogy a Ctv. 65. § (1) bekezdése alapján pert nem indíthatott, mivel nem tudott volna olyan jogszabálysértésre hivatkozni, melyet a változásbejegyzési eljárásban a cégbíróságnak észlelnie kellett volna, hiszen az okirat hamis jellege nem volt felismerhető, ezért terjeszti elő a keresetét a Ctv. 70. § (1) bekezdése alapján. A keresete jogi indokolásának alapjául a Ptk. 6:95. §-át, a 6:63. § (1) bekezdését, az ehhez fűzött törvényi kommentárt, a BH2001.168. számú eseti döntést, a Ptk. 6:88. § (1) bekezdését, a Btk. 342. § (1) bekezdés a-c) pontját, a 343. § (1) bekezdés a-c) pontját, a Ctv. 70. § (2) bekezdését és a 66. § (2) bekezdését idézte.

Kérte tanúként meghallgatni az okiratok készítésében közreműködött ügyvédet, indítványozta a cégbíróság megkeresését a/6. számú végzés alapjául szolgáló valamennyi irat megküldése iránt az iratokhoz csatolás céljából, jelezve, hogy az ügyvéd meghallgatását követően esetlegesen indítványt fog tenni a „korábbi” cégtulajdonosok és ügyvezető meghallgatására, írásszakértő kirendelésére.

Az elsőfokú bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy mivel a létesítő okirat módosítását nem írta alá, annak teljes terjedelme érvénytelenségének megállapítását kéri. Hivatkozott az ÍH 2009.177. számon közzétett eseti döntésre (13.Gf.40.202/2009/3.)

A per során indítványozta a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás iratai beszerzését, továbbá a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság megkeresését a folyamatban lévő ügy jelenlegi állásáról való tájékoztatás, az eljárás ügyvéd meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv megküldése céljából.

Az elsőfokú bíróság az alperes részére ügygondnokot rendelt, megkereste a cégbíróságot a felperes által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárásban meghozott határozat megküldése iránt.

Az alperes képviselőjében eljáró ügygondnok ügygondnoki jogállásából eredően a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását, ügygondnoki díja megállapítását kérte. Arra hivatkozott, hogy amennyiben a felperes által kezdeményezett büntetőeljárásban erre még nem került sor, szükséges igazságügyi szakértői vélemény beszerzése, mivel az okiratokon szereplő névaláírások eredetisége tekintetében enélkül nem lehet állást foglalni.

Az elsőfokú bíróság 2018. május 3-án kelt 5.G.43.353/2017/11. számú ítéletével a keresetet elutasította. Felhívta a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalát alperesi jogi képviselőnek 12.700 forint ügygondnoki díj ellátmány terhére kifizetésére. Megállapította, hogy a feljegyzett 36.000 forint kereseti illetéket az állam viseli. Mindenekelőtt azt tartotta vizsgálándónak, hogy a Ctv. 70. § (2) bekezdésében nevesített perben lehetséges-e a társasági szerződés módosítása

érvénytelenségének megállapítása azon okból, hogy a változásokat tartalmazó alapítói határozat és az üzletész adásvételi szerződés nem jött létre. A Ctv. 70. § (1)-(2) bekezdése idézését követően rámutatott, hogy a Ctv. 70. §-a szerinti per tárgya kizárólag a cégjegyzékadattal össze nem függő létesítő okirat módosítása, illetve a létesítő okirat módosítás cégjegyzéki adatot nem érintő részének érvénytelensége lehet. Cégjegyzékadatnak minősül minden, a cégnyilvántartásba bejegyzett adat. Megállapította, hogy a keresettel támadott társasági szerződés módosításnak kizárólag cégjegyzékadatot érintő rendelkezései vannak, ezért azokra nem alkalmazható a Ctv. 70. § (1) bekezdése. Az alapítói határozat a Ptk. 3:35. §-a alapján támadható, de annak létre nem jöttére a Ctv. 70. § (1) bekezdésével nevesített pertípusban nem lehet hivatkozni. Az üzletész adásvételi szerződés létre nem jött a Ctv. 70. § (1) bekezdése alapján indult pertípus keretei között szintén nem vizsgálható, a pert az üzletész eladóival szemben kell megindítani. Amennyiben egy ilyen perben a bíróság az üzletész átruházási szerződés létre nem jöttét megállapítja, úgy a létre nem jött szerződés cégnyilvántartási jogkövetkezményeinek levonása a Ctv. 76. § (1) bekezdés b) pontja alapján a bíróság által kezdeményezett törvényességi felülvizelési eljárásban lehetséges. Ez következik a Fővárosi Ítéltábla felperes által hivatkozott 13.Gf.40.202/2009/3. számú ítéletéből is, ahol az ítéltábla akként foglalt állást, hogy ez a pertípus nem kezdeményezhető a változásbejegyzés alapjául szolgáló egyéb okiratok érvénytelensége miatt. Mindezek alapján mellőzte a felek bizonyítási indítványait.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett. Fellebbezésében az ítélet rPp. 252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodfokú perkölsége összegének megállapítását kérte. A teljes egészében fenntartott kereseti előadásából a Ctv. 65. § (1)-(2) bekezdése idézését követően azt emelte ki, hogy ezen pertípustól el volt zárva, hiszen nem tudott volna olyan jogszabálysértésre hivatkozni, amelyet a változásbejegyzési eljárásban a cégbíróságnak észlelnie kellett volna, a cégbíróságnak nem volt lehetősége a formailag megfelelő, de hamis okirat jelleget észlelni. Ezen okból kellett a kereseti kérelmét a Ctv. 70. § (1) bekezdése alapján előterjesztenie. Utalt arra, hogy a Ptk. 6:95. § alapján a jogszabályba ütköző szerződés semmis, a Ptk. 6:63. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Felperes idézte a Ptk. ez utóbbi rendelkezéshez fűzött kommentárját, mely a nem létező szerződés tipikus esetkörként jelöli meg, amikor az egyik félnek nincs valós szerződési akarata, mert a tudta nélkül, de a nevében eljárva valaki más kötötte meg a szerződést, például hamis személyi igazolvánnyal, aláírását hamisítva adják el a természetes személy ingatlanát. A kommentár arra is rámutat, hogy a „törlési per” indíthatósága szempontjából nincs különbség nem létező vagy érvénytelen szerződés között, mert a törlési per alapja a bejegyzés érvénytelensége, amely mögött mind a szerződés érvénytelensége, mind pedig létre nem jött szerződés meghúzódhat. A BH2001.168. számú jogeset indokolása pedig azt fejt ki, hogy a semmis szerződés és a létre nem jött szerződés között a jogkövetkezmények levonása tekintetében az ítélezési gyakorlat nem tesz különbséget. A továbbiakban a felperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványai közül csak a törvényességi felülvizelési eljárás iratainak beszerzése iránti kérelmének adott helyet. Az első tárgyalás az alperes ügygondnoka távolléte és az idézés szabályszerűségének megállapíthatósága hiányában érdemben nem volt megtartható, a második tárgyalást pedig az elsőfokú bíróság az alperes ügygondnokának ellenkérelmét követően egyből berekesztette, ezen körülmények az elsőfokú bíróság „bizonytalanságát” mutatják. Hangsúlyozta, hogy keresetében a 2017. április 27-én kelt létesítő okirat módosításának érvénytelensége megállapítását kérte, ezért irányadó a Fővárosi Ítéltábla általa hivatkozott, 13.Gf.40.202/2009/3. számú ítélete. E szerint a cégjegyzéki adattal össze nem függő létesítő

okirat módosítás érvénytelenségének megállapítása iránti perindítási jogot nem befolyásolja, hogy a létesítő okirat módosításának egy része cégjegyzéki adatot érintett, és azok tárgyában a cégbíróság már bejegyzést elrendelő végzést hozott. A Ctv. 70. § (1) bekezdése alapján indult per tárgya ugyanis a társasági szerződés módosításának az a rendelkezése, amely cégjegyzéki adattal nem függ össze, de annak érvénytelenségére hivatkozik a felperes. A Ctv. 70. § (1) bekezdésében meghatározott per tárgya kizárólag a cégjegyzékadattal össze nem függő létesítő okirat módosítása, illetve a létesítő okirat módosítás cégjegyzéki adatot nem érintő részének érvénytelensége lehet, és ilyen per kezdeményezhető a létesítő okirat módosításának bejegyzése előtt és a bejegyzése után, de nem kezdeményezhető a változásbejegyzés alapjául szolgáló egyéb okiratok érvénytelensége miatt.

A felperes kiemelte továbbá, hogy a Ptk. 3:35. §-a alapján pert nem indíthatott, mivel az alperesnek nem tagja. Éppen erről szól a jelen eljárás.

A felperes 2018. október 8-án előterjesztett beadványában az alperessel szembeni kényszersztörési eljárás befejezéséig a per tárgyalása felfüggesztését kérte. Arra hivatkozott, hogy a jelen per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásáról függ, amelynek tárgyában a Fővárosi Törvényszék Cégbíróságán eljárás van folyamatban. Amennyiben a kényszersztörési eljárás befejeződik, a Pp. 157. § g) pontja alapján a per megszüntetésének van helye.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Utalva arra, hogy a kényszersztörési eljárás nem előkérdése a jelen ügy elbírálásának, a per tárgyalása felfüggesztését nem ellenezte.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perre a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) tartalmaz rendelkezést.

A 70. § (1) bekezdése szerint a cég bejegyzését követően a létesítő okirat cégjegyzékadattal össze nem függő módosítása érvénytelenségének megállapítása a Polgári Törvénykönyvben foglalt rendelkezések alapján a 69. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kérhető. A bíróság eljárása során a 69. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(A Ctv. 69. § (1) bekezdése a cég alapítása érvénytelenségének cég bejegyzését követő megállapítása iránti perindítást, míg a 69. § (3) bekezdése a cég érvénytelenségi ok megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére felhívását szabályozza.)

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:4. § (1) bekezdése szerint a jognyilatkozat joghatás kiváltására irányuló akaratnyilatkozat.

A Ptk. 6:9. §-a a jognyilatkozat hatályára, érvénytelenségére és hatálytalanságára főszabályként a szerződés általános szabályait rendeli megfelelően alkalmazni.

A Ptk. 6:63.§ (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A Ptk. 3:208. § (2) bekezdése szerint egyszemélyes társaság jön létre akkor is, ha egy többszemélyes társaság valamennyi üzletrészét ugyanaz a tag szerzi meg.

A Ctv. 70. §-a a létesítő okirat módosítására alapított érvénytelenségi per sajátos szabályait

tartalmazza, így a Ptk. szabályai alapján a létesítő okirat módosítás semmisségére és megtámadhatóságára hivatkozással egyaránt indítható érvénytelenségi per.

Egy adott szerződés módosítása, így a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása is azonban csak létrejött szerződésmódosítás esetén értelmezhető. A Ptk. szerint a szerződés változatlanul konszenzuál szerződés, a szerződés létrejöttéhez a felek egybehangzó akaratnyilatkozatán kívül más jogi tényre nincs szükség. Egyszemélyes társaság létesítő okirata módosítására alapítói határozattal, az alapító (egyedüli tag) jognyilatkozatával kerül sor, a módosítás ezért akkor tekinthető létrejöttnek, ha az az alapító joghatás kiváltására irányuló akaratnyilatkozatát fejezi ki.

Mindebből következően joghatás kiváltására alkalmas akaratnyilatkozat hiányában létre nem jött létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránt a Ctv. 70. §-ára alapítva per megalapozottan nem indítható.

Az adott ügyben a felperes maga hivatkozott arra, hogy a 2017. április 27-én kelt üzletrész adásvételi szerződés és az alperes létesítő okiratának alapítói határozattal történt 2017. április 27-i módosítása nem a saját akaratát fejezi ki, ezen okiratok az elveszített személyi okmányai felhasználásával készültek.

A beszerzett cégiratokból megállapíthatóan az alperes társasági szerződést módosító okiratának tartalma szerint a felperes „módosítja” az alperes társasági szerződését, mivel a társaság egyszemélyessé vált és változott az ügyvezetője is.

Mivel a felperes saját előadása szerint a keresetével támadott fenti létesítő okirat módosítás nem jött létre, annak érvénytelenségének megállapítása iránti keresete sem lehet megalapozott. Az elsőfokú bíróság a jelen eljárásban még alkalmazandó a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (4) bekezdése alapján helytállóan mellőzte a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen további bizonyítást.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla rámutat, hogy a társasági jog szabályozásának sajátosságából következően nem vonható párhuzam a fellebbezésben hivatkozott törlési perrel. A Ctv. ugyanis a cégalapítás, létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perek mellett önálló pertípusként szabályozza a felperes által is említett változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti pert. E pertípusra lehet igaz, hogy a bejegyzés hatályon kívül helyezését a szerződés semmissége és létre nem jötte egyaránt megalapozhatja, feltéve, hogy a cégbíróságnak a jogszabálysértést észlelnie kellett volna.

A fellebbezésben hivatkozott eseti döntések eltérő tényálláson alapulnak, ezért azok figyelembe vételét a Fővárosi Ítéltábla is mellőzte.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az adásvételi szerződés létre nem jötte az alperes üzletrészeit „átruházó” eladókkal szemben indítandó perben vizsgálható, jelen per kereteit ennek vizsgálata meghaladja. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra is, hogy a szerződés létre nem jötte megállapításának cégjogi jogkövetkezményei törvényességi felügyeleti eljárásban vonhatóak majd le.

Az alapítói határozat a Ptk. 3:35. §-a alapján valóban támadható, azonban csakis az ott perindításra feljogosított személyi kör által. A felperes következetes állítása szerint az alperesnek nem tagja és nem vezető tisztségviselője, ezért a felperes helyesen utalt arra, hogy az ilyen per megindításának joga nem illette meg.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes által indítható perek vonatkozásában rámutat azonban arra, hogy a Pp. 23. § (1) bekezdés eb) pontja a létesítő okirat érvénytelenségének megállapítása iránti per mellett nevesítetten a törvényszék hatáskörébe utalta a létesítő okirat módosítása létre nem jöttének megállapítása iránti pert is. Ezen tárgyú perben már vizsgálat tárgyát képezhetne volna (képezheti), hogy a létesítő okirat módosítás valóban a felperes akaratnyilatkozatát fejezi-e ki.

Annak megítélése, hogy a felperes megalapozottan terjesztette-e elő az általa létre nem jöttnek állított létesítő okirat módosítás érvénytelenségének megállapítása iránt keresetet, nem függ az alperes elleni kényszertörlési eljárásban hozandó döntéstől, ezért előkérdés, a Pp. 152. § (2) bekezdésében írt feltétel hiányában a Fővárosi Ítéltábla a per tárgyalásának felfüggesztését mellőzte.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - részben a fenti eltérő indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az eredménytelenül fellebbező, az alperes ügygondnoki díjának előlegezésére a Pp. 76. § (2) bekezdése alapján köteles felperest kötelezte az alperes ügygondnokának 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított másodfokú ügygondnoki díja megfizetésére.

Budapest, 2018. október 24.

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.
József s. k.
előadó bíró
bíró

Dr. Molnár

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
bírószági ügyintéző